

Elinvoima-ohjelma 2026–2029

Rantasalmen kunta

Tiivistelmä

Rantasalmen kunnan elinkeino-ohjelma 2026–2029 vahvistaa yritystoiminnan mahdollisuuksia, lisää kunnan vetovoimatekijöitä ja työllisyyttä sekä parantaa kunnan taloudellista kestävyyttä. Ohjelman toimenpiteillä vaikutetaan kaikkiin keskeisiin elinkeinoelämän osa-alueisiin.

1. Johdanto

1.1 Elinkeino-ohjelman tarkoitus

Rantasalmen elinkeino-ohjelma 2026–2029 määrittää kunnan elinkeinopolitiikan tavoitteet, painopisteet ja toimenpiteet tulevalle kolmivuotiskaudelle. Ohjelman tehtävänä on varmistaa, että Rantasalmi vahvistaa asemaansa yrittäjäystävällisenä, elinvoimaisena ja uudistumiskykyisenä kuntana Etelä-Savossa.

Tavoitteena on, että kunta toimii aktiivisena mahdollistajana ja kumppanina, joka tukee yritystoiminnan kasvua, työpaikkojen syntyä ja talouden kestävästä kehitystä. Ohjelma on käytännön työkalu kunnan päätöksenteolle, elinkeinoyksikölle, yrittäjille ja mahdollisille kehittämistoimijoille.

Elinkeino-ohjelman tausta-aineistona on käytetty MDI:n laatimaa Rantasalmen Elinvoima-, vetovoima- ja pitovoima-analyysiä 2024, yrityskäyntien haastattelutuloksia sekä Elinkeinotiimin ja yrittäjien työryhmätuloksia.

1.2 Elinkeinoelämän tilannekuva 2025

Rantasalmen yritystiheys on alle 4000 asukkaan kuntien joukossa kokoluokkansa kärkeä. Tämä antaa mahdollisuuksia kehittää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä yritysten kasvuun. Veturiyrityksinä toimivat vienti- ja pk-yritykset sekä vahva matkailutoimiala synnyttävät työpaikkoja sekä luovat perustaa kuntataloudelle. Myös yksityisen sektorin palvelutarjonta on pitänyt pintansa 2020-luvulla alkaneesta laskusta huolimatta.

Hyvästä yritystiheydestä huolimatta avoimen sektorin työpaikkakehitys on ollut voimakkaasti laskeva 2022 alkaen. Tämä, aiemmin Rantasalmen vahvuutena ollut indikaattori, on nykyään samalla tasolla verrokkikuntien kanssa. Tulonsaajien mediaanitulot ovat alhaisemmat kuin muissa 4000 asukkaan kunnissa sekä Etelä-Savossa yleisesti. Nämä tekijät yhdessä ovat vaikuttaneet siihen, että Rantasalmen kunnan taloudellinen liikkumavara on heikompi kuin samankokoisten kuntien keskiarvo.

1.3 Visio ja tavoite (kunnan strategia)

Visio:

Rantasalmi on luonnostaan kestävä ja idyllisesti vetovoimainen paikka yrityksille ja työntekijöille.

Kunnan strategiset päämäärät:

1. MONIPUOLINEN ELINKEINOELÄMÄ JA KOKEILEVA KUNTA

TAVOITTEET

- Näkyvä ja erottuva kuntamarkkinointi
- Parannetaan yritysten toimintaedellytyksiä ja houkutellaan uusia yrityksiä.
- Edistetään kansainvälisten tulomuuttajien polkua kestävästi sekä etätyöläisten ja paluumuuttajien asettautumista kuntaan.
- Mahdollistetaan uusia asumismuotoja maankäytön suunnittelussa.

KÄRKIHANKKEET

- Teollisuusalueiden kehittäminen: Luodaan edellytykset uusille yritysinvestoinneille ja olemassa olevien yritysten kasvulle.
- Matkailun edistäminen: Vahvistetaan norppa- ja Saimaa -mielikuvia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

2. ENERGIAOMAVARAISUUS JA TOIMIVA INFRASTRUKTUURI

TAVOITTEET

- Puhtaiden energiaratkaisujen potentiaalin hyödyntäminen
- Vaikutetaan aktiivisesti liikenne- ja tietoliikenneyhteyksien parantamiseen

KÄRKIHANKKEET

- Kiertotalouden kehittäminen ja sen mahdollisuuksien hyödyntäminen

Elinkeino-ohjelman tavoitteen mittarit:

Rantasalmen luonnostaan kestävä olemus ja elinvoiman idyllisyys luodaan parhaiten elinkeinoelämän edellytyksiä parantamalla. Matkailukohteiden vetovoimaisuus, veturiyritysten kasvuhaluus, palveluyritysten määrän kasvu sekä kansainvälistyvä ja monimuotoinen yrityskulttuuri takaavat sen, että Rantasalmella on 280 aktiivista yrityksen toimipaikkaa (267 v.2023), 780 avoimen sektorin työpaikkaa (722 v.2023), verrokkikuntia parempi talouslukuindeksi ja innovatiivinen toimintaympäristö vuonna 2030.

- yritysten toimipaikat 267/280
- työpaikkojen määrä 722/780

2. Toimenpiteet

2.1 VETURI-/KASVUYRITYKSET:

- yritysrahoitus ja kunnan tukitoimet:
 - Kunnan aktiivinen yhteistyö Elinvoimakokeskuksen yritysrahoitusyksikköön. Yritysten kasvun ja investointien rahoittamisen mahdollisuuksia hyödynnetään eri EU-rahoituskanavissa.
 - Yrityksen infrainvestointi tuki EVJ §30
 - Yrityksen kehittämistuki
- liikenneinfran kehittäminen yhdessä maakuntaliiton sekä sidosryhmien kanssa
- työvoimansaataavuus
 - oppilaitosyhteistyö/koulutuslinjat (Savonlinna, Varkaus, Mikkeli)
- alueelliset yhteishankkeet, erityisesti matkailun osalta
- yritys kiinteistöjen ylläpito, korjaus, ajantasaisuus
- kunnan asuntotarjonnan lisääminen avoimen sektorin työpaikkojen kasvun mahdollistamiseksi

2.2 MAA- JA METSÄTALOUS:

- alemman asteen tieverkon kunnan parantaminen
- peltopinta-alan kasvattamisen mahdollistaminen/saatavuus
- työvoiman saatavuus

2.3 MIKROYRITYKSET:

- rahoitus: saatavuus/vakuudet, investointirahoitus
- keskustan elävöittäminen, kunnossapito ja kauppapaikkatarjonta
- yritysmyönteisyyden ja vuorovaikutuksen kehittäminen sekä markkinointi
- kunnan hankinnoissa hyödynnettävä mikroyrityksiä mahdollisuuksien mukaan
- kunnan, yrittäjäyhdistyksen ja koulun välinen yhteistyö yrittäjäyyskasvatuksen lisäämiseksi ja yrittäjyyden kynnyksen madaltamiseksi
- kunnan päätöksenteossa ja valmistelussa huomioitava yritysvaikutukset laajasti eri elinkeinoelämän toimijoihin

2.4 UUSYRITYSTOIMINTA:

- potentiaalisimmat toimialat: teollisuus-, energia- ja kiertotalous
- toimipaikkatarjonta
- kunnan tukitoimet ja yritysneuvonta
- omistajanvaihdokset

KOHDE	TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI	VASTUU	AIKATAULU
VETURI-/KASVUVRITYKSET					
Yritysrahoitus ja kunnan tukitoimet	Yhteistyö Elinvoimakeskuksen kanssa	yritysrahoituksen määrän kasvu	Eu -rahoitteisten yrityshankkeiden määrä/v	Yr.koord./hanketoimijat	Vuosittain
	Yrityksen infrainvestointituki	Budjetoitu euromäärä yritysten infrainvestointeihin	haettujen tukimuotojen kpl/v	Kj, Khall, yr.koord.	2026-29
		Tukimahdollisuuden markkinointi		Markk.koord.	Toistuva
	Yrityksen kehittämistuki	Valmistellaan tukijärjestelmä yritysten kehittämiseksi	Haettujen tukien kpl/v	Yr.koord	2027-29
		Tukimahdollisuuksien markkinointi		Markk.koord.	
Liikenneinfran kehittäminen	Päätieverkon ulkopuolella olevien yritysten parempi saavutettavuus	Rahoituksen hakeminen hankkeille yhdessä sidosryhmien kanssa	Hankkeiden kpl/v	Kj/yr.koord.	Vuosittain
Työvoiman saatavuus	Oppilaitos yhteistyön lisääminen (Samiedu, Esedu, Sakky, Xamk)	Yhteydenotot oppilaitoksiin, Rantasalmen työpaikkojen markkinointi	Valmistuneiden (2-asteen oppil.) ja Rantasalmelle työllistyneiden määrä/v , avoimen sektorin työpaikkakehitys/v	Yr.koord.	Vuosittain
Alueelliset yhteistyö hankkeet	Alueellisen yhteistyön lisääminen	Yhteishankkeiden hakeminen	Hankkeiden määrä/3v	Markk.koord., Hj, yr.koord.	2026-29
Yrityskiinteistöjen ylläpito, korjaus, ajantasaisuus	Yrityksille tarkoitettujen tilojen ylläpito/korjaaminen	Yrityksille tarkoitettujen tilojen ajantasaisuuden kartoittaminen	Tehdyt remontit ja muutokset/v	Rs Teoll.kiint. hall., Tj	2027-28
Kunnan asuntotarjonnan lisääminen	Asuntotarjonnan lisääminen avoimen sektorin työpaikkojen määrällisen kasvun mahdollistamiseksi	Kartoitetaan kunnan mahdollisuudet asuntotarjonnan lisäämiseksi yhdessä sidosryhmien kanssa	Vapaana olevien asuntojen määrä/v	Khall,kj, kp, yr.koord.	2028-29
MAA- JA METSÄTALOUS					
Alemman asteen tieverkon kunto	Kriittisimpien tiekohteiden parantaminen	Vaikuttamistyö Elinvoimakeskukseen yhteistyössä sidosryhmien kanssa (Maakuntaliitto,yrittäjähdistys, MTK)	Tehdyt parannustoimet ohjelmakaudella (3v.)	Kj, yr.koord.	2026-29
Peltopinta-alan saatavuus	Vuokra peltopinta-alan saatavuuden parantuminen	Vuokrapeltojen saatavuuden kartoittaminen	Vuokrapeltojen pinta-ala/v	Maaseuhallinto, Khall, kj, yr.koord.	2026-27
Työvoiman saatavuus	Oppilaitos yhteistyön lisääminen, Rantasalmen kv-työntekijöiden kartoittaminen	Lomituspalveluiden saatavuuden parantaminen, vapaana olevan työvoiman kartoittaminen (kunta , työllisyyspalvelut)	avoinna olevien työpaikkojen täyttömäärä/v	Maaseutupäällikkö, Khall,Kj	2026-28
MIKROYRITYKSET					
Rahoitus	Yritysrahoituksen kasvu (Leader, Elinvoimakeskus)	Yritysten investointihankkeiden kartoitus, avustavat toimet rahoitushakemuksissa	Yritysrahoituksen euromäärät/v	Yr. koord.	Toistuva
Keskustan elävöittäminen	Keskustan liiketilojen täyttöasteen kasvu	Tyhjien liiketilojen kartoitus 2026, markkinointi 2027-28	Täyttöaste	Yr.koord., kiinteistöpääll., markk.koord.	2026-29
Yritysmuutoksen ja vuorovaikutuksen kehittäminen	Yrittäjyyden arvostuksen lisääntyminen	Yrityskäynnit ja -kyselyt, tapahtumat	yrityskäynnit/v	Kj, yr.koord.	Toistuva
Markkinointi	Yritysten palveluiden tarjonta kunnan verkkosivuille	Verkkosivu uudistuksen yhteydessä maksullinen yritysten mainospaikan toteutus (matkailutuotteet, ohjelmapalvelut)	verkkosivuilta tehdyt ostotapahtumat/v	markk. koord.yr.koord.	
Kunnan hankinnat mikroyrityksiltä	Pienhankintojen lisääminen lähituottajilta avoimuus ja syrjimättömyysohjeita noudattaen	Päätöksenteossa huomioidaan kunnan hankinnat elinvoiman näkökulmasta	Pienhankintojen euromäärä ja kohdentuminen/v	hj, kh	Jatkuva
Yrittäjyyskasvatus	Yrittäjyyskasvatuksen suunnitelmallisuuden ja jatkuvuuden turvaaminen	Kunnan, koulun ja yrittäjähdistyksen sekä muiden sidosryhmien (YES ja NYT -verkostot, 4H yrittäjyys) yhteistyö yrittäjyyskasvatuksessa	Yrittäjyyskasvatukseen osallistuneiden oppilaiden määrä/v	Sj, pk:n rehtori, yr.koord.	Aloite 2026
Valmistelun ja päätöksenteon yritysvaikutukset	Valmistelun ja päätöksenteon haittavaikutusten minimointi yrityksille	Valmistelijoiden ja luottamushenkilöiden koulutus yritysvaikutusten arviointiin	Mitataan positiiviset, neutraalit ja negatiiviset päätökset neljännesvuosittain	Hj, yr.koord.	Jatkuva
UUSYRITYSTOIMINTA JA OMISTAJANVAIHDOKSET					
Kunnan tukitoimet ja yritysneuvonta	Yritysten ja toimipaikkojen määrän kasvu	Aloittavien yritysten neuvonta Itä-Savon Uusyrityskeskukseen, toiminnassa olevien yritysten kehittämisneuvonta kunnan toimesta	Aloittavien ja lopettaneiden yritysten suhdeluku/v, yritysten toimipaikkakehitys/v	Itä-Savon uusyrityskeskus, yr.koord.	2027-28
Toimipaikkatarjonta	Vapaana olevien yritysten toimipaikkojen kartoittaminen	Toimipaikkojen markkinointi yrityksille	Yritysten toimipaikkakehitys/v	Kp, yr.koord. markk.koord	2026-28
Yritysten omistajanvaihdokset	Kartoitetaan seuraavan 5v sisällä eläköityvät yrittäjät, etsitään jatkajat	Kunta hakee omistajanvaihdoshanketta	Toteutuneet omistajavaihdokset/2v	Yr. koord. Kj	2027-2029